

Instytut Pamięci Narodowej - Białystok

<https://bialystok.ipn.gov.pl/pl1/aktualnosc/191515,84-rocznica-utworzenia-Polskiego-Panstwa-Podziemnego-i-Szarych-Szeregow-w-Parku-.html>
19.05.2024, 16:25

84. rocznica utworzenia Polskiego Państwa Podziemnego i Szarych Szeregów w Parku Zwierzynieckim - Białystok, 27 września 2023 r.

27 września 2023 r. w dniu 84. rocznicy utworzenia Polskiego Państwa Podziemnego i Szarych Szeregów w Parku Zwierzynieckim, przy głazie – pomniku przypominającym o uchwaleniu Konstytucji 3 Maja – przy udziale harcerzy oraz Komendanta Chorągwi, hm. Krzysztofa Jakubowskiego odbyła się promocja dwóch publikacji wydanych przez Instytut Pamięci Narodowej w serii „Historie z tej Ziemi”: „Ryszard Kaczorowski (1919–2010). Harcerz z Białegostoku prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie” oraz „Harcerz Zenek Borowski”.

Spotkanie rozpoczęło się od zapalenia zapałki pod Pomnikiem Konstytucji 3 Maja, a to wybrane miejsce nie było przypadkowe – to w tym miejscu 90 lat temu, 24 października 1933 r., przyrzeczenie harcerskie złożył Ryszard Kaczorowski.

Obydwaj Bohaterowie publikacji – Ryszard Kaczorowski i Zenek Borowski związani byli z działalnością Szarych Szeregów w Białymstoku w czasie II wojny światowej – jeden z nich w okresie okupacji sowieckiej, a drugi niemieckiej.

Ostatni prezydent Rzeczypospolitej na uchodźstwie Ryszard Kaczorowski we wrześniu 1939 r. pełnił funkcję zastępcy komendanta białostockiego Pogotowia Harcerskiego, a po wejściu Sowietów do miasta współtworzył konspiracyjne struktury harcerstwa. Został łącznikiem między Szarymi Szeregami a konspiracją wojskową, która wkrótce przyjęła nazwę Związek Walki Zbrojnej. Prowadził także szkolenie wojskowe dla harcerzy. W czerwcu 1940 r. został komendantem chorągwi, ale niestety w lipcu 1940 r. aresztowało go NKWD. Osadzony został w więzieniu w Białymstoku, a następnie Mińsku, a na początku 1941 r. skazany na karę śmierci, za działalność skierowaną przeciwko ZSRS. Kilkadziesiąt dni spędził w celi śmierci. 26 kwietnia 1941 r. sąd zamienił karę śmierci na 10 lat pozbawienia wolności oraz 5 lat utraty praw wyborczych i konfiskatę majątku. Karę odbywał nad Kołymą w kopalni złota. Po układzie Sikorski-Majski wstąpił do tworzonej w ZSRS armii gen. Władysława Andersa, z którą przeszedł cały szlak bojowy. Po wojnie pozostał na emigracji.

Zenek Borowski – 13-letni Białostoczanin, harcerz, który zaangażował się w akcję wykradania polskich książek przeznaczonych przez Niemców do zniszczenia. W czasie jednej z tych akcji 17 kwietnia 1943 r. został zastrzelony przez niemieckiego funkcjonariusza.

Publikacje są częścią serii „Historie z Tej Ziemi”, którą białostocki Oddział Instytutu Pamięci

Narodowej adresuje do uczniów na wczesnym etapie edukacji. Przy powstaniu obydwu promowanych publikacji swój udział miała również Komenda Chorągwi Związku Harcerstwa Polskiego w Białymstoku.

84. rocznica utworzenia
Polskiego Państwa
Podziemnego i Szarych
Szeregów w Parku
Zwierzynieckim -
Białystok, 27 września
2023 r.

84. rocznica utworzenia
Polskiego Państwa
Podziemnego i Szarych
Szeregów w Parku
Zwierzynieckim -
Białystok, 27 września
2023 r.

84. rocznica utworzenia
Polskiego Państwa
Podziemnego i Szarych
Szeregów w Parku
Zwierzynieckim -
Białystok, 27 września
2023 r.

84. rocznica utworzenia
Polskiego Państwa
Podziemnego i Szarych
Szeregów w Parku
Zwierzynieckim -
Białystok, 27 września
2023 r.

84. rocznica utworzenia
Polskiego Państwa
Podziemnego i Szarych
Szeregów w Parku
Zwierzynieckim -
Białystok, 27 września
2023 r.

84. rocznica utworzenia
Polskiego Państwa
Podziemnego i Szarych
Szeregów w Parku
Zwierzynieckim -
Białystok, 27 września
2023 r.

84. rocznica utworzenia
Polskiego Państwa
Podziemnego i Szarych
Szeregów w Parku
Zwierzynieckim -
Białystok, 27 września
2023 r.